

199. ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ οὐκ ἤδη ἄρα τὸν τρόπον τοῦ ἐπαίνου, οὐ δ' εἰδῶς ὑμῖν ὠμολόγησα καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει ἐπαινέσεσθαι. ἢ γλῶσσα οὖν ὑπέσχετο, ἢ δὲ φρὴν οὐ· χαιρέτω δὴ. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω τοῦτον τὸν τρόπον—οὐ γὰρ ἂν δυναίμην—οὐ μέντοι ἀλλὰ τὰ γε ἀληθῆ, (b) εἰ βούλεσθε, ἐθέλω εἰπεῖν κατ' ἐμαυτόν, οὐ πρὸς τοὺς ὑμετέρους λόγους, ἵνα μὴ γέλωτα ὄφλω. ὄρα οὖν, ὦ Φαῖδρε, εἴ τι καὶ τοιούτου λόγου δέη, περὶ Ἑρωτος τὰληθῆ λεγόμενα ἀκούειν, ὀνομάσει δὲ καὶ θέσει ῥημάτων τοιαύτη ὁποῖα δ᾿ ἂν τις τύχη ἐπελθοῦσα. Τὸν οὖν Φαῖδρον ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους κελεύειν λέγειν, ὅπῃ αὐτὸς οἶοιτο δεῖν εἰπεῖν, ταύτη. Ἔτι τοίνυν, φάναι, ὦ Φαῖδρε, πάρες μοι Ἀγάθωνα σμίκερ' ἄττα ἐρέσθαι, ἵνα ἀνομολογησάμενος παρ' αὐτοῦ οὕτως ἤδη λέγω. (c) Ἀλλὰ παρήμι, φάναι τὸν Φαῖδρον, ἀλλ' ἐρώτα. μετὰ ταῦτα δὴ τὸν Σωκράτη ἔφη ἐνθὲνδε ποθὲν ἄρξασθαι. Καὶ μὴν, ὦ φίλε Ἀγάθων, καλῶς μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τοῦ λόγου, λέγων ὅτι πρῶτον μὲν δέοι αὐτὸν ἐπιδειξαι ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ Ἑρως, ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ταύτην τὴν ἀρχὴν πάνυ ἄγαμαι. ἴθι οὖν μοι περὶ Ἑρωτος, ἐπειδὴ καὶ τᾶλλα καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς διήλθες οἷός ἐστι, καὶ (d) τόδε εἰπέ· πότερόν ἐστι τοιοῦτος οἷος εἶναί τινος ὁ Ἑρως ἔρως, ἢ οὐδενός; ἐρωτῶ δ' οὐκ εἰ μητρός τινος ἢ πατρός ἐστὶν—γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐρώτημα εἰ Ἑρως ἐστὶν ἔρως μητρός ἢ πατρός—ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο πατέρα ἠρώτων, ἄρα ὁ πατήρ ἐστι πατήρ τινος ἢ οὐ;

Αὐτὴ τὴ μορφή του ἐπαίνου ἐγὼ δὲν τὴ γνῶριζα καὶ ἔτσι, χωρὶς νὰ ἔχω ἰδέα, συμφώνησα νὰ καταθέσω μαζί με σας, στὴ σειρά μου, τὸ δικό μου ἐγκώμιο. Ἡ γλῶσσα καὶ ὄχι τὸ μυαλό ὑποσχέθηκε. Ἀλλὰ δὲν βαριέσαι! Δὲν θὰ ἐγκωμιάσω πλέον με τὸν τρόπο αὐτό, - δὲν θὰ μποροῦσα ἄλλωστε- ἀλλὰ θέλω νὰ ἀναφέρω ἀλήθειες με τὸν δικό μου τρόπο, ἀν δὲν σας εἶναι δυσάρεστο, καὶ ὄχι με τὸν δικό σας τρόπο γιὰ νὰ μὴ γίνω ρεζίλι. Ἀν εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, νὰ γίνῃ καὶ μὴ τέτοια προσέγγιση, δώσε τὴν προσοχή σου, Φαίδρε, ν' ἀκούσεις σὲ ρεαλιστικὴ βάση σχετικὰ με τὰ ζητήματα τοῦ Ἑρωτα· ἡ ἐπιλογή καὶ ἡ διάταξη τοῦ λεξιλογίου θὰ εἶναι τέτοια, ὥστε τὸ τυχαῖο νὰ εἶναι τὸ κυριότερό τους χαρακτηριστικό».

Στὴ συνέχεια, εἴτε ὅτι καὶ ὁ Φαῖδρος καὶ οἱ ὑπόλοιποι τοῦ ἔδωσαν τὸ ἐλεύθερο νὰ μιλήσει μ' ὁποῖον τρόπο αὐτὸς ἔκρινε σκόπιμο.

«Θὰ μοι ἐπιτρέψεις κάτι ἀκόμα, Φαίδρε,» εἶπε, «θέλω νὰ υποβάλω στὸν Ἀγάθωνα λίγα ἐρωτηματάκια γιὰ νὰ συνδέσω τὰ λεγόμενά του με τὰ δικά μου.» «Σου δίνω τὴν ἀδεία καὶ ρώτα!», ἀποκρίθηκε ὁ Φαῖδρος. Μετὰ απ' αὐτὰ, εἶπε ὅτι ὁ Σωκράτης ἀρχισε κάπως ἔτσι:

«Μὴν ἀμφιβάλλεις, φίλε Ἀγάθων, ὅτι ἐντυπωσιάστηκα με τὸ προοίμιο τοῦ λόγου σου, πού εἶπες δηλαδὴ ὅτι εἶναι ἀνάγκη πρῶτα νὰ ἀναφερθεῖς στὴν ταυτότητα καὶ στὶς ιδιότητες τοῦ Ἑρωτα καὶ στὴ συνέχεια νὰ κάνεις λόγο γιὰ τὰ ἔργα του. Αὐτὴ τὴν ἀρχὴ πολὺ τὴ θαυμάζω. Ἐμπρός λοιπόν, ἀφοῦ καὶ τὰ ὑπόλοιπα πού ἀφοροῦν τὴ φύση τοῦ Ἑρωτα με ἀνεση καὶ μεγαλοπρέπεια διαπραγματεύτηκες, περὶ μου καὶ τούτο. Ποιο ἀπὸ τὰ δυο, ἀπὸ τὴ φύση τοῦ εἶναι τέτοιος, ὥστε ν' ἀνήκει σὲ κάποιον ἢ σὲ κανένα; Καὶ δε ρωτῶ βέβαια ἀν ἔχει πατέρα ἢ μητέρα, - θὰ ἔταν ἀφελές τὸ ἐρώτημα ἀν ὁ Ἑρωτας εἶναι ἔρωτας τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας - ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς θὰ ρωτοῦσα αὐτὸ τὸ ἴδιο γιὰ τὸν πατέρα· ἀραγε ὁ πατέρας εἶναι πατέρας κάποιου ἢ ὄχι;

εἶπες ἂν δήπου μοι, εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἔστιν ὑέος γε ἢ θυγατρὸς ὁ πατήρ πατήρ· ἢ οὐ; Πάνυ γε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα. Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως; Ὁμολογεῖσθαι καὶ τοῦτο. (ε) Ἐτι τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀποκρίναι ὀλίγω πλείω, ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὁ βούλομαι. εἰ γὰρ ἐροίμην, "Τί δέ; ἀδελφός, αὐτὸ τοῦθ' ὅπερ ἔστιν, ἔστι τινὸς ἀδελφὸς ἢ οὐ;" Φάναι εἶναι. Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς; Ὁμολογεῖν. Πειρῶ δὴ, φάναι, καὶ τὸν ἔρωτα εἰπεῖν. ὁ Ἔρωσ ἔρωσ ἔστιν οὐδενὸς ἢ τινός; Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν.

Χωρὶς ἄλλο, θα μου ἔλεγες, ἀν ἤθελες νὰ δώσεις λογικὴ ἀπάντησι, ὅτι ὁ πατέρας εἶναι πατέρας τῆς κόρης καὶ τοῦ γιού του ἢ ὄχι;»

«Ἀσφαλῶς!», ἀπάντησε ὁ Ἀγάθωνας.

«Λοιπὸν, καὶ γιὰ τὴ μητέρα τὸ ἴδιο;»

«Συμφωνῶ ἀπόλυτα καὶ σ' αὐτό!»

«Πάμε παρακάτω!», εἶπε ὁ Σωκράτης. «Ἀς ἐμβαθύνουμε καὶ ἀς μου ἀπαντήσεις κάτι ἀκόμη γιὰ νὰ κατανοήσεις καλύτερα αὐτὸ που θέλω. Ἀν σε ρωτούσα: «Τί λες; Ὁ ἀδελφός, ὅ,τι σημαίνει αὐτὴ ἡ ἔννοια, εἶναι ἀδελφός κάποιου ἢ ὄχι;»

Ἡ ἀπάντησι του ἦταν καταφατικὴ.

«Τὸ λοιπὸν, τοῦ ἀδερφοῦ καὶ τῆς ἀδερφῆς;»

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἡ ἀπάντησή του ἦταν καταφατικὴ.

«Προσπάθησε λοιπὸν,» εἶπε, «καὶ περὶ μου γιὰ τὸν ἔρωτα. Ὁ ἔρωτας εἶναι ἔρωτας κάποιου ἢ κανενός;»

«Φυσικὰ καὶ εἶναι κάποιου.»